

OSLOREGIONENS INNSPILL STATSBUJSJETT 2025 – HØRINGSTNOTAT TIL ENERGI- OG MILJØKOMITEEN

Høringsnotat 24. oktober 2024

Osloregionen ber om økte midler til Klimasats, Natursats og statlig støtte for å redde Oslofjorden

1. Innledning

Osloregionen IPR er et strategisk samarbeid som består av 65 kommuner, inkludert Oslo kommune og medlemmer i alle østlandsfylker. Regionen har til sammen 2,3 millioner innbyggere. Kommunene i hovedstadsregionen har samlet seg som Norges største interkommunale politiske råd for å samarbeide om felles utfordringer og muligheter. Den 29. august vedtok representantskapet i Osloregionen IPR nye strategiske føringer for 2025-2028, der visjonen er at Osloregionen skal være en bærekraftig og internasjonal konkurransedyktig region. For å styrke visjonen skal vi utøve bærekraftig lederskap i målene om en flerkjernet region. Samtidig har vi som mål om omstilling til lavutslippssamfunnet mot 2050 og være attraktiv for næringsetablering, investering og kompetent arbeidskraft.

Regionen står for ca 18 % av de totale utslippene i Norge og 40 % av de nasjonale klimautslippene innen veitrafikk (Miljødirektoratet, kommunefordelte utslippstall for 2022). Osloregionen kan i kraft av sin størrelse bidra betydelig til å nå nasjonale klimamål.

Styret i Osloregionen IPR har avgitt flere høringsvar på de tema som omtales i vårt høringsnotat. Høringsvar er tilgjengelig på www.osloregionen.no

Høringsvar som er spesielt relevante for klima, miljø og natur er følgende:

- Den 16.02.2024 behandlet styret [høringsvar til utredning fra Klimautvalget 2050](#)
- Den 24.06.2024 behandlet styret [høringsvar til utredning fra Naturrisikoutvalget](#), samt statlige planretningslinjer.
- I tillegg har Osloregionen IPR avgitt høringsvar til NTP 2025-2036, der hensynet til klima, miljø og natur også må ivaretas.

I 2022 og 2023 ble det avgitt høringsvar til henholdsvis Nettutvalgets og Energikommisjonens utredninger:

- Den 23.09.2022 behandlet styret høringsvar til [Nettutvalgets utredning](#)
- Den 26.04.2023 behandlet interessepolitisk utvalg høringsvar til [Energikommisjonens utredning](#)

2. Merknader til statsbudsjett 2025

Merknader Klima- og miljødepartementets budsjett, kapittel 1420

Osloregionen IPR har i 2024 avgitt høringsvar til utredninger fra Naturrisikoutvalget og Klimautvalget 2050. Disse uttalelsene danner grunnlag for Osloregionens innspill til statsbudsjett for 2025, Klima- og miljødepartements del av statsbudsjett 2025.

Både Klimautvalget og Naturrisikoutvalget trekker begge fram at kommunene har viktige roller i håndtering av naturrisiko og for å nå mål om lavutslippssamfunnet i 2050. Dette blir også fremhevet i stortingsmelding om naturmangfold, som ble lagt frem 27. september.

Utredningene fra begge utvalgene og naturmeldingen fremhever at kompetanse og kunnskap må heves og det må legges til rette med metoder, data m.m. for å løse klimautfordringen, håndtere naturrisiko og redusere nedbygging av natur. Osloregionen IPR har også uttrykt støtte til utvalgene om at det er helt sentralt å sette søkelys på hvordan naturkrisen og klimautfordringen må sees i sammenheng. De to utfordringene må derfor forstås på en helhetlig måte og adresseres sammen.

Osloregionen IPR er enig i at kommunene har viktige roller, men vil påpeke at det forutsetter hjemler, rammeverk/virkemidler og ressurser til kommunene, slik at de kan ta disse rollene i håndtering av naturrisiko, redusere klimagassutslipp og være robuste i møte med klimaendringer.

Tilskuddsordninger for å bedre tilstanden i Oslofjorden

- Tilskudd til kommuner for å bedre tilgangen til strandsonen langs Oslofjorden. Beløp 2025: 3,2 mill kroner. Dette er samme beløp som i 2024.
- Tilskudd til kommuner til planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning. Beløp i 2025: 28,4 mill kroner. Dette er en nedgang fra 2024, da beløpet var 52,4 mill kroner

Osloregionen IPR ber om at tilskuddsordningene til kommunene økes og at det også vurderes annen statlig innsats for bedring av miljøtilstanden i Oslofjorden, f.eks. låneordning eller økonomisk støtte til investeringer i nitrogenrenseanlegg.

Regjeringen skriver i budsjettdokumentet til Klima- og miljødepartementet at «Tilstanden for livet i Oslofjorden er svært alvorlig» og skriver videre at de «prioriterer fortsatt satsingen på å oppnå en ren og rik Oslofjord høyt». Det vises til *Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden* (Oslofjordplanen). Under kapittel 1420 foreslås det videreføring av tilskuddsordninger, se over. Regjeringen har også lagt frem forslag om at merverdiavgiften på vann- og avløpstjenestene skal ned fra 25 % til 15 %.

Kommunene i nedbørsområdet til Oslofjorden har ansvar for en stor andel av tiltakene i Oslofjordplanen. Mange kommuner står foran milliardinvesteringer i renseanlegg med nitrogenfjerning. Osloregionen IPR mener det er positivt med redusert merverdiavgift på vann- og avløpstjenester fra 25 prosent til 15 prosent fra 1. mai 2025. Det vil bety avgiftslettelse for norske husholdninger. Samtidig etterlyser Osloregionen IPR en betydelig sterkere statlig innsats for å redde Oslofjorden. Regjeringens Oslofjordsatsing for 2025 gjennom tilskuddsordninger til kommuner er på beskjedne 31,6 mill kroner.

Osloregionen IPR mener at Staten også må bære et stort ansvar for den alvorlige miljøtilstanden, siden det gjennom flere tiår har akseptert en ikke bærekraftig bruk av fjorden. Dette gjelder spesielt innen landbruket, fiskeri og avløpsrensing. Det er behov for økt statlig støtte til gjennomføring av flere av tiltakene der kommunene har et ansvar. Osloregionen IPR etterlyser en mer kraftfull satsing fra Staten som viser en faktisk prioritert satsing på en ren og rik Oslofjord. Osloregionen etterlyser en statlig Oslofjordaksjon, tilsvarende Mjøsaksjon 1970-tallet.

Post 61 Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning

- Klimasats videreføres i 2025. Beløp 8,1 mill kroner til nye tilsagn. Klimasats ble videreført i budsjettforliket for 2024, med 120 mill. kroner til nye tilsagn. Videre ble det gitt 50 mill. kroner ekstra til nye tilsagn i RNB.

Osloregionen IPR mener at klimasatsordning må minimum opprettholdes samme nivå som 2024, eller styrkes. Det foreslåtte kuttet for statsbudsjettet 2025 er nærmest en avvikling av Klimasatsordningen. Det vil ventelig true prioriteringen av klimaarbeidet i kommunene, særlig i mindre kommuner med begrensede ressurser til slikt arbeid. Stortinget bør fastslå at Klimasats skal videreføres til 2030.

Osloregionen IPR har i sine høringssvar til Klimautvalget 2050 og tidligere innspill fremhevet betydningen av Klimasats. For å lykkes med å nå nasjonale klimamål er det avgjørende at kommunene bidrar med sine virkemidler og sin rolle som lokal samfunnsutviklingsaktør. I dag er Klimasats en av få nasjonale virkemidler som positivt fremmer klimatiltak i kommunene og fylkeskommunene. Klimasats er en kostnadseffektiv ordning for å drive fram konkrete klimaprojekter. I tillegg til at økonomisk drahjelp er viktig, sikrer Klimasats at det gjøres en årlig vurdering av nye klimatiltak, at tiltakene prioriteres og at samarbeid om prosjekter på tvers av kommuner og regioner fremmes. Osloregionen IPR mener klimasatsordningen er en støtteordning som har stor effekt for den enkelte prosjekteier, men som også gir store ringvirkninger med klimakutt gjennom erfaringsdeling mellom kommuner og fylkeskommuner.

Post 60 Tilskudd til natursats – tiltak og planlegging for natur i kommunene

- Tilskudd til natursats – tiltak og planlegging for natur i kommunene. Beløp 18,226 mill kroner. Tilskuddsordningen Natursats ble innført i 2024. I Stortingets forlik om 2024-budsjettet ble det lagt inn 50 mill. kroner på posten.

Osloregionen mener at den nye Natursatsordning må minimum opprettholdes samme nivå som 2024, eller styrkes.

Osloregionen IPR mener at ordninger som Klimasats og Natursats mobiliserer til ekstra innsats i kommunene og samarbeid mellom kommuner som stimulerer til kompetanseutvikling og erfaringsdeling. Det er avgjørende at disse ordningene videreføres på veien mot å nå målene mot 2050.

Post 32 Statlige erverv, vern av naturområder

I kommunene i Osloregionen har vi store skogsområder, der ordningen med frivillig vern er høyt verdsatt. Osloregionen IPR er undrende til det drastiske kuttet i denne ordningen.

Merknader Energidepartementets budsjett - mangel på energi hindrer ønsket næringsutvikling

Osloregionen IPR har gitt innspill til Energikommisjonens utredning 2023:3 og Nettutvalgets utredning 2022:6. Osloregionen IPR ønsker å kommentere til statsbudsjettet 2025 at kraftsituasjonen på Østlandet er kritisk. Ønsket næringsutvikling stopper opp i mangel på energi og nettkapasitet. Satsing på energieffektivisering, mer kraftproduksjon og raskere utbygging av nettet er svært viktig for Osloregionens medlemmer.